

Povzetki
Abstracts

VII.

UDK 347.239:658.8:339.18

Pravni letopis 2021 – 2, str. 9–21

MARKO FRANTAR

Predkupna pravica in vprašanje enakih pogojev prodaje

Predkupna pravica prodajalca omejuje pri izbiri osebe, ki nastopa kot kupec stvari. Po splošnem pravilu je predkupni zavezanec (prodajalec) dolžan, predkupni upravičenec pa upravičen stvar kupiti pod enakimi pogoji, po katerih je bila stvar ponujena tretjemu. Obveznost ponudbe za nakup po enakih pogojih povzroča nekaj interpretativnih dilem. Te so med drugim povezane z vprašanjema pravilne formulacije predkupne ponudbe na eni strani in izjave o njenem sprejemu na drugi strani.

Ključne besede: predkupna pravica, ponudba, enaki pogoji prodaje, paketna prodaja

UDC 347.239:658.8:339.18
Pravni letopis 2021 – 2, pp. 9–21

MARKO FRANTAR

Pre-emption right and equal terms of sale

A pre-emption right restricts the seller's contractual freedom to transfer its interest in property to a purchaser of its choice. The law requires the seller to offer, and entitles the pre-emption right holder to buy, the property on the same terms as those offered to a third party. The obligation to offer the purchase on equal terms raises a few interpretative issues. These include questions around the appropriate structure of the pre-emption offer on the one hand and appropriate formulation of its acceptance on the other hand.

Keywords: pre-emption right, offer, sale on equal terms, package sale

UDK 347.239:347.44

Pravni letopis 2021 – 2, str. 23–35

MATEJA KONČINA PETERNEL

Način uveljavljanja kršitve predkupne pravice

Na podlagi nekoliko drugačnega besedila določbe 512. člena OZ in novih spoznanj so bila v sodni praksi spremenjena stališča glede pravilnega oblikovanja tožbenega zahtevka za varstvo predkupne pravice in tudi glede pogojev, ki morajo biti izpolnjeni za uveljavljanje pravnega varstva po tej določbi. Ta se nanašajo zlasti na to, v kakšni obliku mora biti dano obvestilo predkupnemu upravičencu o nameravani prodaji, in tudi na to, kaj vse mora to obvestilo vsebovati. Zaradi raznolikosti življenjskih okoliščin so poseben izziv v sodni praksi tudi primeri mešanih darilno-kupnih pogodb.

Ključne besede: predkupna pravica, oblikovalni zahtevek, dajatveni zahtevek, izbrisni zahtevek, navidezna darilna pogodba, navidezna menjalna pogodba, mešana darilno-kupna pogodba, prodaja kmetijskih zemljišč

UDC 347.239:347.44

Pravni letopis 2021 – 2, pp. 23–35

MATEJA KONČINA PETERNEL

The correct way to enforce pre-emption claims

On the basis of the slightly different wording of Article 512 of the OZ and lessons learned, new case-law was established on the correct formulation of the claim for the protection of the right of pre-emption and also on the conditions which must be satisfied in order to seek legal protection under that provision. These relate, in particular, to the form in which notice must be given to the pre-emption beneficiary of the intended sale and what that notice must contain. Given the diversity of real life situations, cases of mixed gift purchase contracts are also a particular challenge for case law.

Keywords: pre-emption right, fictitious gift contract, fictitious exchange contract, mixed gift-purchase contract, sale of agricultural land, notice to the pre-emption beneficiary

UDK 347.72.036:347.51

Pravni letopis 2021 – 2, str. 39–49

PETER PODGORELEC

Dolžnosti nadzornega sveta v zvezi z uveljavljanjem odškodninskih zahtevkov proti upravi

Dolžnosti nadzornega sveta v zvezi z uveljavljanjem odškodninskih zahtevkov proti upravi izhajajo iz njegovih pristojnosti, da nadzira vodenje poslov in da zastopa družbo v razmerjih z upravo. Po mnenju avtorja je treba tudi v našem pravu zagovarjati stališče, da predsednik nadzornega sveta zastopa družbo tudi v razmerjih z nekdanjimi člani uprave. Nadzorni svet mora z vso potrebno skrbnostjo oceniti procesno tveganje, vključno z izterljivostjo zahtevka, in če obstaja velika verjetnost njegove uveljavitve, ga mora uveljavljati. Sekundarni zahtevek proti članom nadzornega sveta nastane z zastaranjem odškodninskega zahtevka proti upravi in od tega trenutka začne teči tudi rok za zastaranje sekundarnega zahtevka. Če se naj odškodninski spor reši s poravnavo, mora nadzorni svet uskladiti njeno besedilo in pripraviti informacijsko podlago za odločanje skupščine.

Ključne besede: nadzorni svet, zastopanje družbe, uprava, odškodninski spor, sekundarni zahtevek, poravnava

UDC 347.72.036:347.51

Pravni letopis 2021 – 2, pp. 39–49

PETER PODGORELEC

Duties of the supervisory board with regard to the pursuit of compensation claims against the management board

Duties of the supervisory board with regard to the pursuit of compensation claims against the management board derive from its authority to supervise the conducting of the company's business and represent the company in relation to the management board. In the author's opinion, a position should be adopted in our legal system that the chair of the supervisory board also represents the company in relation to former members of the management board. The supervisory board must use all due diligence to assess procedural risks, including the enforceability of the claim, and if it is highly likely that it can be realised, it should be pursued. Secondary claim against members of the supervisory board arises after the claim for damages against the management board falls under the statute of limitations, which is also when the limitation period for the secondary claim begins. In order for the compensation dispute to end with a settlement, the supervisory board should coordinate the text and prepare information base for decision-making at the general meeting.

Keywords: supervisory board, representation of the company, management board, compensation dispute, secondary claim, settlement

UDK 351.774.7:616.9:347

Pravni letopis 2021 – 2, str. 53–63

KARIN CUJNIK JUHART

Obvezno cepljenje – nekaj civilnopravnih dilem

Skladno z Zakonom o nalezljivih boleznih je v Sloveniji uzakonjeno obvezno cepljenje otrok. Temu institutu se v Sloveniji in v nekaterih drugih članicah EU nasprotuje, in sicer da gre pri njem za kršenje ustavno zaščitenih pravic. Ustavnost in zakonitost njegove ureditve je Ustavno sodišče RS že presojalo in obvezno cepljenje spoznalo kot legitimno sredstvo za doseganje kolektivne imunosti, ki je v splošnem interesu družbe. Kljub temu ima ureditev obveznega cepljenja določene anomalije, ki se kažejo v določenih civilnopravnih dilemah, obravnavanih v prispevku. Tako so pomembna vprašanja, ali se cepljenje res lahko pojmuje kot prisilno zdravljenje, kakšna mora biti zdravnikova pojasnilna dolžnost pri tem preventivnem posegu in kakšna je avtonomija pacienta ter s tem povezana kolizija med pravicami otrok in staršev.

Ključne besede: medicinski poseg, nalezljive bolezni, obvezno cepljenje, odškodninska odgovornost, pojasnilna dolžnost, pravica do zdravstvenega varstva, prisilno zdravljenje, privolitev v medicinski poseg, zdravljenje

UDC 351.774.7:616.9:347
Pravni letopis 2021 – 2, pp. 53–63

KARIN CUJNIK JUHART

Compulsory vaccination – civil law dilemmas

In accordance with the Contagious Diseases Act, Slovenia legalized compulsory vaccination of children. This legal act, both in Slovenia and in some other EU member states, is opposed by critics claiming it is a violation of constitutionally protected rights. The Constitutional Court of the Republic of Slovenia has already assessed the constitutionality and legality of its regulation and recognized compulsory vaccination as a legitimate means of achieving collective immunity, which is in the general interest of society. Nevertheless, the regulation of compulsory vaccination has anomalies that result in certain civil law dilemmas discussed in this article. Thus, the important questions are whether vaccination can really be understood as forced treatment, what is the extent of the doctor's explanatory duty about this preventive procedure and the issue of patient autonomy in relation to conflict between children's and parents' rights.

Keywords: medical procedure, contagious diseases, compulsory vaccination, tort liability, explanatory duty, right to health care, forced treatment, consent in medical procedure, treatment

UDK 332.64:347.67

Pravni letopis 2021 – 2, str. 67–78

PETER LAMOVEC, PETRA LAMOVEC HREN

Vrednotenje nepremičnin v zapuščinskem postopku

Dedovanje je eden od načinov prenosa lastninske pravice, pri katerem preide premoženje z zapustnika na njegove dediče. Za nepremičnine, ki so predmet zapuščinskega postopka, je treba iz različnih razlogov, kot so na primer odmera sodne takse ali izračun nujnega deleža, poznati njihovo vrednost. Sodišče lahko ugotovi njihovo vrednost na podlagi javnih evidenc ali drugih dokazov. Če se dediči ne morejo sporazumeti glede vrednosti nepremičnine, se v postopek lahko vključijo strokovnjaki s področja vrednotenja, ki na podlagi svojih specialnih znanj objektivno ocenijo njeno vrednost. Pri tem ravnajo po eni od uveljavljenih metod, ki zagotavljajo, da je njihova ocena čim bližje pravi vrednosti nepremičnine.

Ključne besede: vrednotenje nepremičnin, sodni cenilci, pooblaščeni ocenjevalci nepremičnin, način tržnih primerjav, nabavnovrednostni način, na donosu zasnovan način

UDC 332.64:347.67

Pravni letopis 2021 – 2, pp. 67–78

PETER LAMOVEC, PETRA LAMOVEC HREN

Real estate valuation in inheritance proceedings

Inheritance is one option of transferring property rights, in which the property passes from a deceased to his heirs. In probate, it is necessary to know the value of property for various reasons. Such reasons can be court fee or calculation of compulsory share. The court may determine its value by using public records or other evidences. When heirs are not able to agree on the real estate value, however, it is necessary to include real estate appraisers, who have specific knowledge about real estate valuation and can objectively help court about determining real estate value. In that process they use one of established method that ensure that their valuation is close to the true value of real estate.

Keywords: real estate valuation, court appraiser, certified real estate appraiser, market approach, cost approach, income approach

UDK 342:347.44

Pravni letopis 2021 – 2, str. 81–101

KATJA ŠEMBERGER

Upravne pogodbe v pravnih redih držav nekdanje Jugoslavije

Upravne pogodbe kot posebni institut javnega prava poznajo že številne evropske države, med njimi tudi države nekdanje Jugoslavije. Z izjemo Slovenije ter Bosne in Hercegovine, v katerih je ta institut sprejet le na ravni teorije in sodne prakse, ni pa tudi zakonsko urejen, je za druge države nekdanje Jugoslavije (Hrvaška, Srbija, Severna Makedonija, Črna gora in Kosovo) značilno, da so v zadnjih dvanajstih letih z reformo upravne procesne zakonodaje institut upravnih pogodb uredile v zakonu o splošnem upravnem postopku. Kljub številnim podobnostim obstajajo med ureditvami v posameznih državah članicah tudi nekatere razlike, ki so podrobno predstavljene v tem prispevku. Pri tem se prispevek osredinja na naslednje vidike primerjave: opredelitev upravnih pogodb, pogoji za njihovo sklenitev, odpoved in spremembu upravnih pogodb, varstvo interesov nasprotne stranke in sodno varstvo v zvezi z upravnimi pogodbami.

Ključne besede: upravne pogodbe, zakon o splošnem upravnem postopku, države nekdanje Jugoslavije, primerjalnopravni pregled

UDC 342:347.44
Pravni letopis 2021 – 2, pp. 81–101

KATJA ŠTEMBERGER

Administrative contracts in the legal orders of countries of the former Yugoslavia

Administrative contracts as a specific institute of public law are known in many European countries, including the countries of the former Yugoslavia. With the exception of Slovenia and Bosnia and Herzegovina, where this institute is accepted only at the level of theory and case law and is not regulated by law, other countries of the former Yugoslavia (Croatia, Serbia, Northern Macedonia, Montenegro and Kosovo) have, in the last twelve years, regulated the institute of administrative contracts in the General Administrative Procedure Act as part of the reform of administrative procedural legislation. Despite many similarities, there are also some differences between the regulations in each State, which are detailed in this paper. The paper focuses on the following aspects of the comparison: the definition of administrative contracts, the conditions for their conclusion, the termination and modification of administrative contracts, the protection of the interests of the counterparty and judicial protection in relation to administrative contracts.

Keywords: administrative contracts, General Administrative Procedure Act, countries of the former Yugoslavia, comparative law review

UDK 340.134:342.77

Pravni letopis 2021 – 2, str. 105–117

ALBIN IGLIČAR

Zakonodajna politika v primežu kriznih razmer

Racionalna zakonodajna politika mora upoštevati objektivno družbeno stanje in objektivno mogoč domet pravnega normiranja. Šele z upoštevanjem socialnih, ekonomskih, političnih in kulturnih razmer v globalni družbi je mogoče uspešno usmerjati družbeni razvoj s pravnimi pravili. Osnovne usmeritve zakonodajne politike so večkrat določene tudi v posebnih dokumentih, ki zajemajo programe državnih organov pri sprejemanju novih in noveliraju veljavnih predpisov. Zakon vsebuje splošne in abstraktne pravne norme, s katerimi so določene pravice in dolžnosti pravnih subjektov. Ta normativni akt sprejema predstavniški organ v vnaprej določenem zakonodajnem postopku. Med krizo je utemeljen nujni zakonodajni postopek. Slediti je treba načelu ekonomičnosti. Preučiti je treba možnosti delegirane zakonodaje.

Ključne besede: zakonodajna politika, družbena kriza, izvorna pravica, izvedena pravica, delegirana zakonodaja

UDC 340.134:342.77

Pravni letopis 2021 – 2, pp. 105–117

ALBIN IGLIČAR

Legislative policy in the grip of crisis situations

Rational legal policy must take into account the objective social situation and the objectively possible scope of legal regulation. Only by taking into account the social, economic, political and cultural conditions in the global society, it is possible to successfully steer social development by way of legal rules. The basic guidelines of the legal policy are often set out in special documents, in which the programmes of state bodies for the adoption of new and amendments to existing regulations are incorporated. The statut contains general and abstract legal norms defining the rights and duties of legal entities. This normative act is adopted by a representative body in a predetermined legislative procedure. In times of crisis, an urgent procedure for passing a law is justified. The principle of economy must be followed. The possibilities for delegated legislation should be considered.

Keywords: legislative policy, social crisis, original right, derived right, delegated legislation

UDK 340.134:342.537

Pravni letopis 2021 – 2, str. 119–140

JURIJ GROZNIK

Vprašanje transparentnosti pripravljanja idejnih zasnov in zakonskih osnutkov

Vprašanje je, ali je normativni okvir sodelovanja strokovne in druge zainteresirane javnosti v fazi priprave delovnih besedil in osnutkov kot delu zakonodajnega procesa zadosten. Menim namreč, da je normativni okvir zakonodajne dejavnosti predvsem v zakonodajnem postopku (torej v parlamentarni fazi) kot delu procesa sprejemanja zakonodaje, ki se odvija v Državnem zboru, zadosten in zagotavlja visoko stopnjo transparentnosti, kar pomeni, da tudi načelno izpolnjuje zahteve po transparentnosti. Seveda obstaja vprašanje primanjkljaja transparentnosti v predparlamentarni fazi, torej v fazi izdelave zakonodajnih predlogov oziroma delovnih besedil zakonodajnih predlogov, v kateri sodelujejo različna delovna telesa ter zainteresirana in druga strokovna javnost. Ob primanjkljaju transparentnosti v fazi sestave delovnih besedil zakonov, kar je posledica pomanjkljivosti normativnega okvira, je treba poudariti, da je formalno spodbudo transparentnosti v predparlamentarnem postopku zarisala že Resolucija o normativni dejavnosti. Na razkorak med temeljnimi opredelitvami iz Resolucije o normativni dejavnosti in dejanskim stanjem pa nasprotno kažejo številne odločitve Ustavnega sodišča Republike Slovenije, ki opozarjajo na primanjkljaj transparentnosti v določenih primerih normodajnega procesa.

Ključne besede: transparentnost, zakonodajni proces, lobiranje, zakonodajni postopek, zakonodajna sled

UDC 340.134:342.537
Pravni letopis 2021 – 2, pp. 119–140

JURIJ GROZNIK

Transparency in the context of preparing the drafts and legislative proposals

The key question of this article is whether the regulatory framework defining the participation of stakeholders and the public in the preparatory phases of the legislative process is sufficient. In my view, the framework regulating the legislative activities within the parliamentary procedure as part of the process of law adoption in the National Assembly is adequate and grants a high level of transparency, therefore in principle fulfilling the demands for transparency. However, there is a lack of transparency in the pre-parliamentary phase, i.e. in the preparation of legislative proposals or drafts involving different working bodies, stakeholders and experts. It should be noted that the transparency deficit in the phase of law drafting as a consequence of the insufficient regulatory framework has been addressed by the Resolution on Legislative Regulation. However, the gap between the principal guidelines laid down in the Resolution on Legislative Regulation and the actual situation is indicated by many decisions of the Constitutional Court of the Republic of Slovenia that pointed out the lack of transparency in certain cases of the regulatory process.

Keywords: transparency, legislative process, lobbying, legislative procedure, legislative footprint

UDK 340.134:328.131

Pravni letopis 2021 – 2, str. 141–158

MIRO CERAR

Nastajanje zakona s perspektive (predsednika) vlade

Zakonodajni proces je v demokratičnem sistemu eden najpomembnejših in najbolj kompleksnih procesov sprejemanja in uveljavljanja državnih politik in odločitev. Vlada in njen predsednik sta v tem interaktivnem svetu prava in politike pomembna dejavnika, pri čemer sta po naravi in okoliščinah svojega delovanja primarno in pretežno osredotočena na politična vprašanja. Za uspešnost vlade v zakonodajnem procesu morata biti med vlado, ministrstvi in pristojnimi pravnimi službami vzpostavljeni zaupanje in konstruktivno sodelovanje. V prispevku je prikazana umeščenost demokratičnega zakonodajnega procesa v razmerje med politiko in pravom, posebej pa so predstavljene tudi specifične naloge in odgovornosti vlade in predsednika vlade v tem procesu.

Ključne besede: zakonodajni proces, zakonodajni postopek, vlada, predsednik vlade, demokracija, pravna država, interesne skupine

UDC 340.134:328.131
Pravni letopis 2021 – 2, pp. 141–158

MIRO CERAR

Legislative process from the perspective of the government and prime minister

Legislative process in a democratic system is one of the most important and complex processes of adopting and enacting state policies and decisions. In this field of interactions between law and politics the Government and Prime Minister are significant actors, whereby they are, according to the nature and circumstances of their functioning, primarily and predominantly focused on the political and policy issues. If the Government is to play a successful role in the legislative process, the trust and constructive cooperation between the Government, ministries, and competent legal services must be established. The article shows how the democratic legislative process is influenced by the politics and law. Moreover, it shows the specific tasks and responsibilities of the Government and Prime Minister in this process.

Keywords: legislative process, legislative procedure, government, prime minister, democracy, rule of law, interest groups

UDK 338.23:338.48:502.131.1

Pravni letopis 2021 – 2, str. 159–172

MARKO KOŠČAK, BEĆIR KEČANOVIĆ

Z uporabno etiko in regulatorno politiko k turizmu prihodnosti

Pristop k obravnavi naslovne teme nekoliko odstopa od tradicionalnega načina razmišljanja, ki z neizprosno logiko raziskovanja ni ravno naklonjeno tako širokemu povezovanju različnih pojmov in predmetov preučevanja. Toda ko iz sterilnega laboratorijskega okolja stopimo v stvarnost z vedno večjo negotovostjo, tradicionalno razmišljanje ne more več ponuditi uporabnih odgovorov. S tega vidika je bojazen pred pomisleki manjša, če se zgledujemo po tistih, ki v danih razmerah ne čakajo najhujšega, temveč s pogledom v prihodnost iščejo uporabne rešitve, kako ta svet in planet Zemljo ohraniti ne le sedanjim, temveč tudi prihodnjim rodovom. S to nosilno mislio trajnostnega razvoja so napredni že na poti preobrazbe, od stare k novi paradigm. Zgodovina nas uči, da je to obsežen proces, ki zahteva povezovanje in prilaganje stvarnim razmeram. V primerjavi s tem je prispevek *Z uporabno etiko in regulatorno politiko k turizmu prihodnosti* le skromna pobuda k razmisleku, kako naj vsak predlog predpisa ali drugega splošnega akta hkrati pripomore k skupnim prizadevanjem za ohranjanje velikih vrednot naravne in kulturne dediščine kot enega od pomembnih potencialov za razvoj trajnostnega turizma. Z boljšim pravnim urejanjem pa tudi v praksi prispeva k razvoju trajnostne, vključujoče in varne družbe prihodnosti za vse.

Ključne besede: etični turizem, odpornost, svetovna dediščina, regulatorna politika, uporabna etika, trajnostni razvoj

UDC 338.23:338.48:502.131.1
Pravni letopis 2021 – 2, pp. 159–172

MARKO KOŠČAK, BEĆIR KEČANOVIĆ

With applicable ethics and regulatory policy for future tourism

The approach to dealing with the title topic deviates slightly from the traditional way of thinking, which, with the relentless logic of research, is not exactly in favor of such a broad integration of different concepts and objects of study. But as we step out of a sterile laboratory environment into reality with growing uncertainty, traditional thinking can no longer offer useful answers. From this point of view, the fear of concerns is less if we follow the example of those who do not expect the worst in a given situation, but look to the future for useful solutions to preserve this world and planet Earth not only for present but also for future generations. With this core idea of sustainable development, they are already advanced on the path of transformation, from the old to the new paradigm. History teaches that this is a large-scale process that requires integration and adaptation to real conditions. In comparison, the contribution of Applied Ethics and a Resilient Regulatory Policy to the Tourism of the Future is only a modest initiative to consider how any proposal for a regulation or other general act should at the same time contribute to joint efforts to preserve the great values of natural and cultural heritage, as important potential for the development of sustainable tourism. Through better regulation, it also contributes in practice to the development of a sustainable, inclusive and secure society for all.

Keywords: ethical tourism, resilience, world heritage, regulatory policy, applied ethics, sustainable development

UDK 351.78:621.39

Pravni letopis 2021 – 2, str. 173–182

ANA ROBNIK

Jezikovni in normativni izzivi pri storitvah in aplikacijah v omrežjih 5G na področju javne varnosti, zaščite in reševanja

Zagotavljanje javne varnosti, zaščita pred naravnimi in drugimi nesrečami ter učinkovito reševanje ljudi in premoženja v primeru nesreč so med prednostnimi nalogami države in njene odgovornosti za obstoj družbe. V današnjem času svetovnih in čezmejnih groženj je to treba celovito obravnavati. Z vidika naslovne teme tega prispevka pomeni tudi primerno skrb za pripravo dolgoročno sprejemljivih rešitev za jezikovno in normativno ureditev tega področja. Prispevek predstavlja, kako smo se tega lotili v raziskovalnem projektu 5GVarnost, v katerem smo se ukvarjali z zelo različnimi jezikovnimi in normativnimi izzivi, povezanimi s tehnološko, regulatorno, sociološko in družbeno obarvanimi izzivi ter njihovim medsebojnim vplivom. Rešitve s tega področja bodo prispevale k razvoju trajnostne, odporne, vključujoče in varne družbe prihodnosti.

Ključne besede: javna varnost, zaščita in reševanje, vključujoča in varna družba, jezikovni izzivi, normativni izzivi